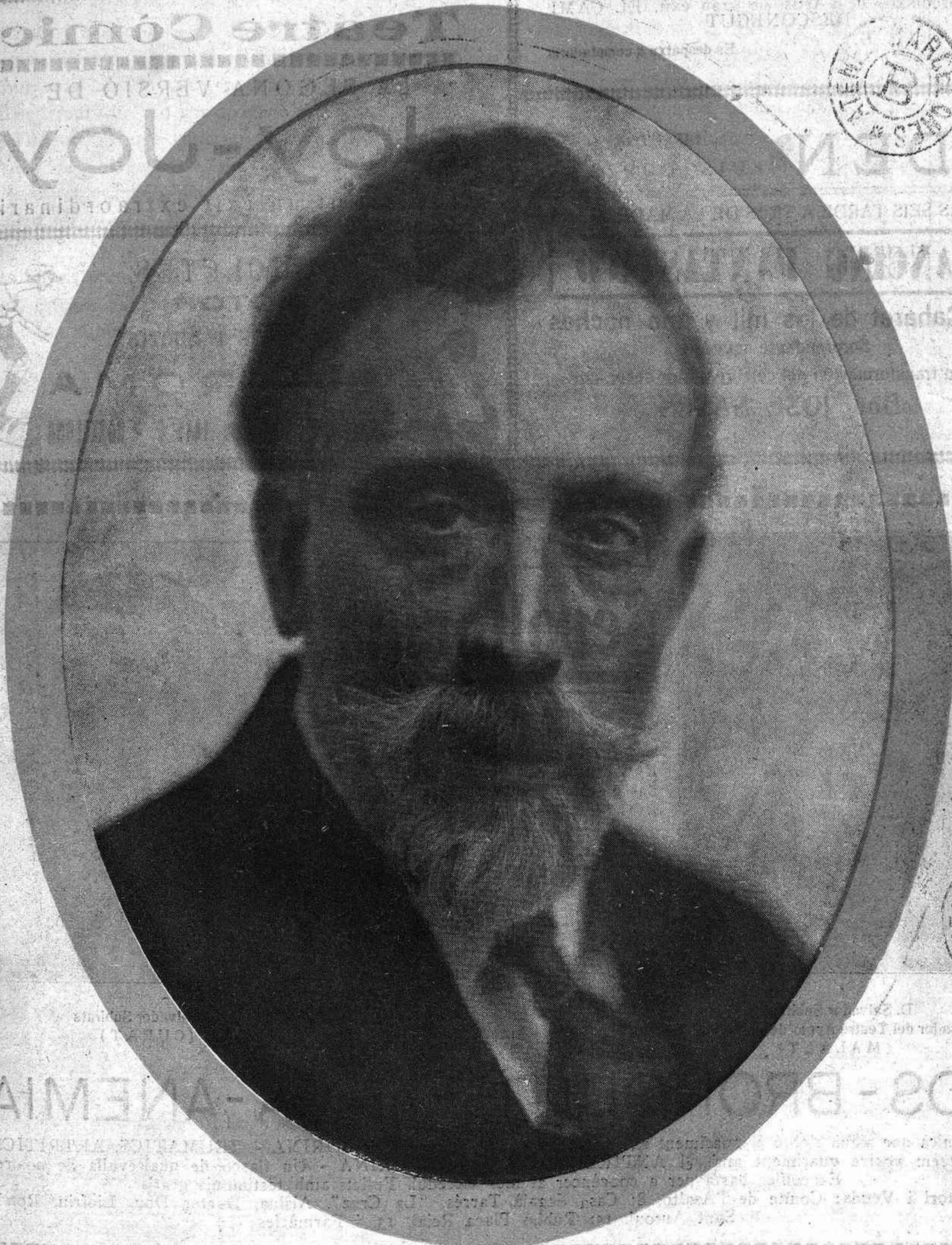

Barcelona 4 de febrer de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY L - Núm. 2485 - 15 cts. - Atrassats 30

IGNACI IGLESIAS

Il·lustre dramaturg català, al que Catalunya ofereix el seu homenatge

NOVEDADES
Teatre Català

Avui, nit, extraordinària funció en homenatge
a l'insigne dramaturg

Ignaci Iglesias

representant-se els seus grans èxits, LA SENYORA
MARIETA I LA LLAR APAGADA

Diumenge, a dos quarts de quatre, EL SECRET DE
LA CAPSA D'OR. A tres quarts de sis i nit, la
nova producció de l'Artís, de gran èxit, EL CAMI
DESCONEGUT

Es despatxa a comptaduria

EDEN DIRECTOR:
LUIS CORZANA

DE LAS SEIS TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

DANCING FANTASTICO

El Cabaret de las mil y una noches

Sorprendente novedad

Gran transformació del célebre pintor decorador

Don JOSE SAÑES

OLYMPIA

Tots els dies, nit, a les 10, el gran èxit d'en
BENAVENTE,

Más allá de la muerte

amb la conferència pràctica d'hipnotisme pel
PROFESSOR ONOFROFF

Teatre Còmic

LA SEGONA VERSIÓ DE

Joy-Joy

ha assolit un èxit extraordinari

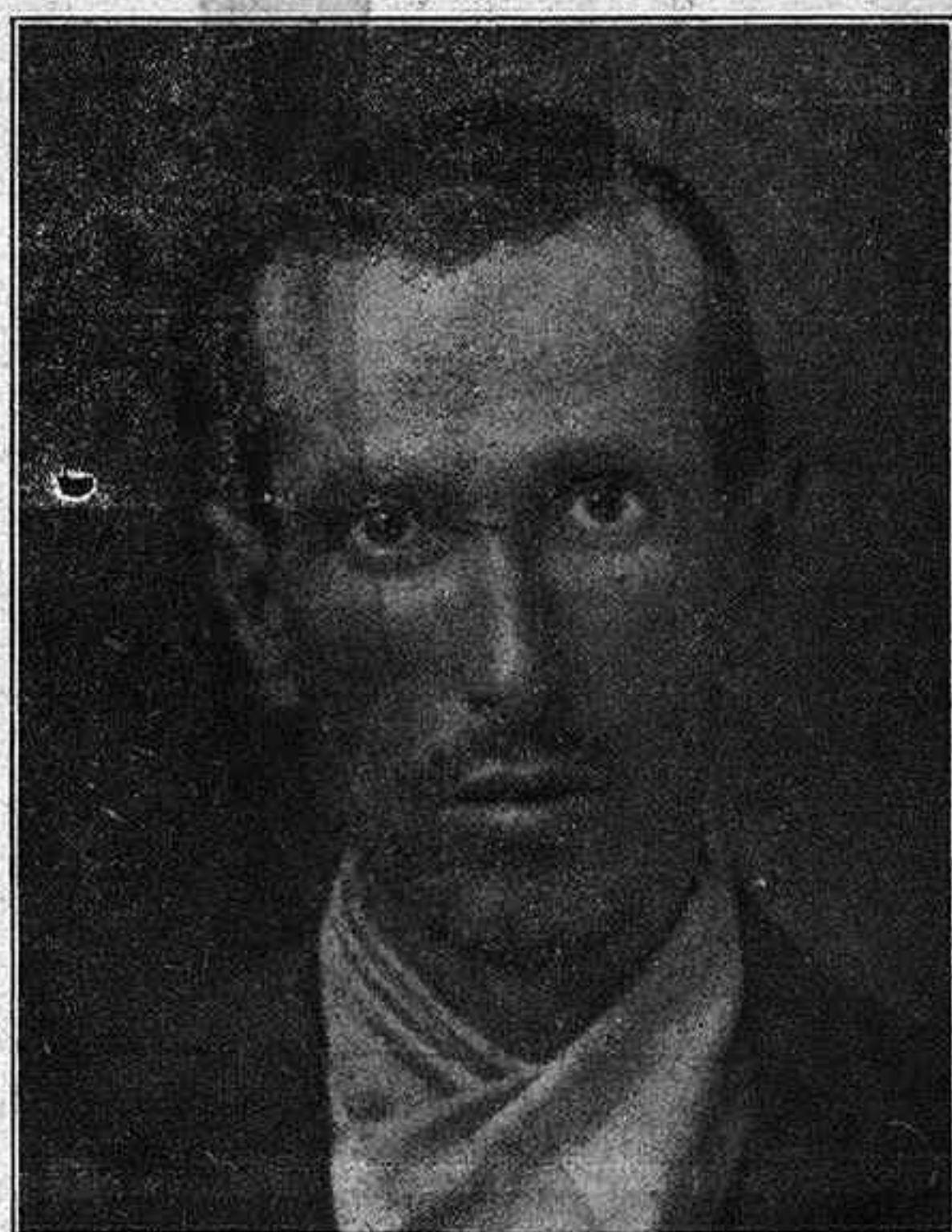

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

D. Salvador Subirats
avisador del Teatre Apolo de Barcelona
(MALALT)

ESPECIFICS
Serolforina

Més d'un any sense poder treballar;
amb tres flascons d'EMULSIO SE-
ROLFORINA, combinat amb cinc
flascons de l'ANTIREUMATIC SE-
ROLFORINA, he aconseguit el
guariment radical de l'ANEMIA i
REUMA. Recomano la SEROLFO-
RINA, és l'únic que per agraïment
puc fer.

HERPES, SIFILIS GRANS UL-
CERES, TUMORS ES GUAREIX
RADICALMENT AMB EL DE-
PURATIU SEROLFORINA

D. Salvador Subirats
(CURAT)

TOS - BRONQUITIS - ASMA - ANEMIA

per crònica que sigui, s'obté el guariment radical amb l'EMULSIO SEROLFORINA - REUMATICS, ARTRITICS,
garantitzem vostre guariment amb el ANTIREUMATIC SEROLFORINA - Un flascó de qualsevulla de nostres
Específics basta per a convèncer al més incrèdul. Fullets amb testimonis gratis

Laboratori i Venda: Comte de l'Asalto, 8; Casa Segalà, Tarrés, "La Cruz", Alsina, Doctor Dou, Llofriu, Ronda
Sant Antoni, 15; Rubió Plaça Reial, 13, i Farmàcies

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

L'HOMENATGE A IGNASI IGLESIAS

Amics intel·lectuals i admiradors de l'Ignasi Iglesias han fet públic el següent escrit:

"Amics i admiradors de l'Ignasi Iglesias que de llarg temps desitjàvem palesar el nostre afecte tant vers l'home com vers la seva obra, aprofitem aquest instant del magnífic triomf de "La llar apagada", per a ofrenar-li una festa d'homenatge que concreti l'entusiasme i la veneració pel poeta, per l'home pur, per l'altíssim autor dramàtic, per l'esperit jove, ple d'illusions i energies, reintegrat gloriósament, després de llarg silenci, a les lletres de Catalunya.

No volem prendre per motiu de la festa el que la seva darrera estrena assoleixi un nombre copiós de representacions, car aquesta circumstància és purament ocasional i no vol dir res més que una repetició en la història gloriosa de l'Ignasi Iglesias; però tampoc podem desapropiar-la, perquè avui no tenim drèt a deixar passar per l'instant que vivim cap vibració de l'ànima col·lectiva entorn dels homes representatius de les valors pures.

Volem, doncs, que el nostre homenatge modest, però amat de sinceritat, sigui per al poeta popular, per al qui ens ha fet sentir tota la poesia més íntima de les ànimes humils, per al qui ha cantat amb veu trencada pel plor la vellesa sagrada, el treball dignificador, la maternitat redemptora de totes les impureses de l'amor, els cos tums plens de bonesa i alegria del poble nostre, l'elegia dolorosa de les llars fredes on el caliu és mort sense esperances. Volem retre també el nostre homenatge a l'home íntegre, a l'home nostre, que, privadament i públicament, ha viscut els principis sagrats d'honradesa, de bondat i de justícia; a l'home que per a cantar, per a sentir, per a viure, s'ha mogut sempre a impuls d'un amor i un ideal únics.

Volem encara més; que aquestes festes no puguin ésser interpretades per ningú com el deute que es paga a qui ja ha complert la seva tasca. L'Ignasi Iglesias no ha finit pas, encara que la neu dels anys comenci a ungir-li el front amb un argent immaculat. Ara torna al camí que s'ofrena davant d'ell encara llarguíssim; i, si la testa es corba un poc cap a terra, com si sentís la fatiga de la glòria, porta damunt del pit, estrenyent-les amb tots dos braços, com una garba florida, les obres noves que ha d'ofrenar-nos ell, el treballador infatigable, i que són com una primavera precursora de la fruitada d'un estiu ubèrrim.

Per tot això els sotasignats volem aplegar-nos i demanar la vostra companyia en la funció d'honor que tindrà lloc el dia 4 de febrer, a les deu de la vetlla, al teatre Novetats, així com compartir amb el mestre, el diumenge,

qual tots plegats poguem ofrenar-li, en el caliu d'una llar simbòlica, abrandada pel nostre entusiasme, el foc de l'ànima col·lectiva de la terra de Catalunya.

Conrat Roure, Apelles Mestres, Santiago Rusiñol, Emili Guanyabéns, Magí Morera i Galicia, Francesc Mathieu, Pere Aldavert, Narcís Oller, Ferran Agulló, Joaquim Ruyra, Jaume Massó i Torrents, Enric de Fuentes, Ramon Miquel i Planas, Pere Corominas, Josep Carner, Ambrosi Carrión, Joan Puig i Ferrer, Lluís Via, Pompeu Fabra, Manuel de Montoliu, Alexandre Plana, Pompeu Crehuet, Joan Santamaria, Ramon Surinyac Senties, Josep Burgas, Lluís Bertrán i Pijoan, Tomás Garcés, Josep Maria López-Picó, Melcior Font, Ramon Vinyes, Marian Manent, Enric Lluelles, Josep Maria Junoy, Josep Maria Girona, Manuel Folch i Torres, J. Navarro Costabella, Domènec Guansé, Octavi Saltor, Rossend Llates, Lluís Capdevila, Miquel Llor, A. Rovira Virgili, I. Ribera Rovira, Marius Aguilar, Joaquim Pellicena, M. Duràn i Tortajada, Emili Saleta, Angel Samblancat, Alfons Nadal, Víctor Català, Carme Karr, Roser Pino de Cervera, Regina Opisso, Joaquim Mir, Ramon Casas, Alexandre Cardunets, Salvador Alarma, Maurici Vilumara, Isidre Saboya, Lluís Millet, Enric Morera, Joan Balcells, Joan Llongueras, Eduard Toldrà, Enric Clarassó, Pau Gargallo, Enric Borràs, Emili Vendrell, Josep Canals, Joan E. Morant, Claudi Rigol, Feliu Elías, Josep Llimona, J. Borrell Nicolau, Agustí Duràn Sanpere, Alexandre Font, Joaquim Renard, Rafel Areñas, Ramon Tobella, Joan Colom, J. Ferràn i Mayoral, Manuel Marinello, Aureli Campmany, J. Casas Carbó, Pau Griera i Cruz, Joan Arús Colomer, J. Ruiz Porta, Josep Maria Roviralta, Manuel Ainaud, Eduard Ragasol, Ricard de Mir, Domènec Juncadella, Ricard Opisso, Tomàs Roig i Llop, J. Roure i Torrent, Joan G. Junceda, J. Puig Pujades, Pere Cavaller, Miquel de Palol, Pere B. Tarragó, Josep Batadella, Miquel Poal Aregall, Antoni Torrella, Antoni López, Pere Clapés, Ramon Sarsanedes, Ramón Vilaró i Guillemit, Francesc Curet, Joaquim Cabot, Raimon d'Abadal, J. Puig i Cadafalch, Ramon Sol, Lluís Duràn i Ventosa, Jaume Carner i Romeu, Albert Bastardes, Antoni Martínez Domingo, Dr. Joan Soler i Pla, Dr. Josep Maria Roca, Dr. Joan Freixes i Freixes, Dr. Leandre Cervera, August Pi i Sunyer, Carles Pi i Sunyer, Josep Barbey, F. Puig Alfonso, Josep Gari i Gimeno, Josep Sunyol i Garriga, Manuel Folguera i Duràn, Daniel Roig i Pruna, Amadeu Hurtado, Pere Rahola, J. Lluhi i Rissec, J. Puig i Esteve, Emili Junoy, Ramon Conill, Manuel Florensa, Francesc X. Casals, David Ferrer, Salvador Millet, Josep Rocarol, Pere Vergés i Esteve, Emili Junoy, Ramon Conill, Manuel Florensa."

LA TRAGEDIA DELS OCELLS

I

*Així que l'alba ha despuntat,
tots els ocells del bosc ombríu,
alabatents, s'han despertat,
deixant el niu.*

*Des de les branques reposadores,
on, quan fosqueja, troben abric,
com flors cantaires i voladores,
fugen de l'home, llur enemic.
I, ensems refilen i cabriolen,
o van i vénen, fendint l'espai,
alegres volen,
i, en les altures, cerquen esplai.*

II

*Els llenyataires, amb els cistells
plens de recapte, van al treball;
Els llenyataires, com botxins vells,
duen les eines de més bon tall;
el llenyataires, muntanya amunt,
passen per boscos de pinetells;
els llenyataires, ja estan a punt,
i al lluny es senten remors d'ocells.*

*Comença el jornal:
a cops de destrall,
de massa i tascons,
els braus llenyataires,
feiners preufetaires,
arrasen el bosc, que escampa cançons.
Els pins més cepats
arreu van caient;
els pins més gemats
i més enramats,
s'ajeuen, feixucs, ferits mortalment.*

El sol va a ponent.

III

*Ja són fora els forçuts llenyataires.
Avui sí que han oscat la destrall!
Ja els ocells van tornant, més cantaires
que en emprendre llur vol matinal.
Ben amics, a bandades, fan vies
a ajocar-se, cansats, a llur niu.
Ja la nit s'ha abraçat amb el dia,
i la terra, adormint-se, somriu.*

*Així que arriben els ocellets,
miren i miren a tots indrets;
miren sorpresos, esfereïts,
i llancen xiscles, com embogits,
davant l'extesa del bosc d'avets
on sojornaven totes les nits.
Miren i miren, i s'envesteixen,
batent les ales, esparverats!
Els uns als altres ja ni es coneixen,
i el bec es claven horroritzats;
Miren i miren, caiguts, a terra,
els pins gojosos de llurs cançons.
Miren i miren cap a la serra,
que no té branques ni branquillons!
Miren i miren... i ja no hi veuen:
les negres ombres els han cegat.
Miren i miren, i els ulls es treuen
amb les arestes del bosc talat!*

*Els llenyataires sopen i jeuen,
sopen i jeuen sota teulat!*

IGNASI IGLESIAS.

ANTIGA CONEIXENÇA

Un dia d'estrena, en un dels teatres catalans de Barcelona. En un entreacte, comenten l'obra diverses persones; entre elles s'hi troba l'Ignasi Iglesias.

Al bo de la conversa, un senyor de mitja edat, home amb pretensions de poeta, s'acosta al grup. Segurament té ganes de conèixer les personalitats que es troben reunides.

Fa una estona que ronda entorn del grup, quan s'adona que hi ha un seu conegut, un seu remot conegut. Sense pensar-s'hi, el tusta a l'esquena. L'altre el saluda. L'intrús, es fica decididament a la conversa. El seu remot conegut no té més remei que presentar-lo.

—El senyor Tal. Els senyors Tal de Tal, Tal de Qual...

L'últim fou l'Ignasi Iglesias.

—L'Ignasi Iglesias.

Llavors, l'intrús li estrenyè la mà i de bones a primeres digué:

—Ja us coneixia. Us havia vist pujar l'escala de l'escenari en algun Jocs Florals, en aquell temps que es celebraven Jocs Florals.

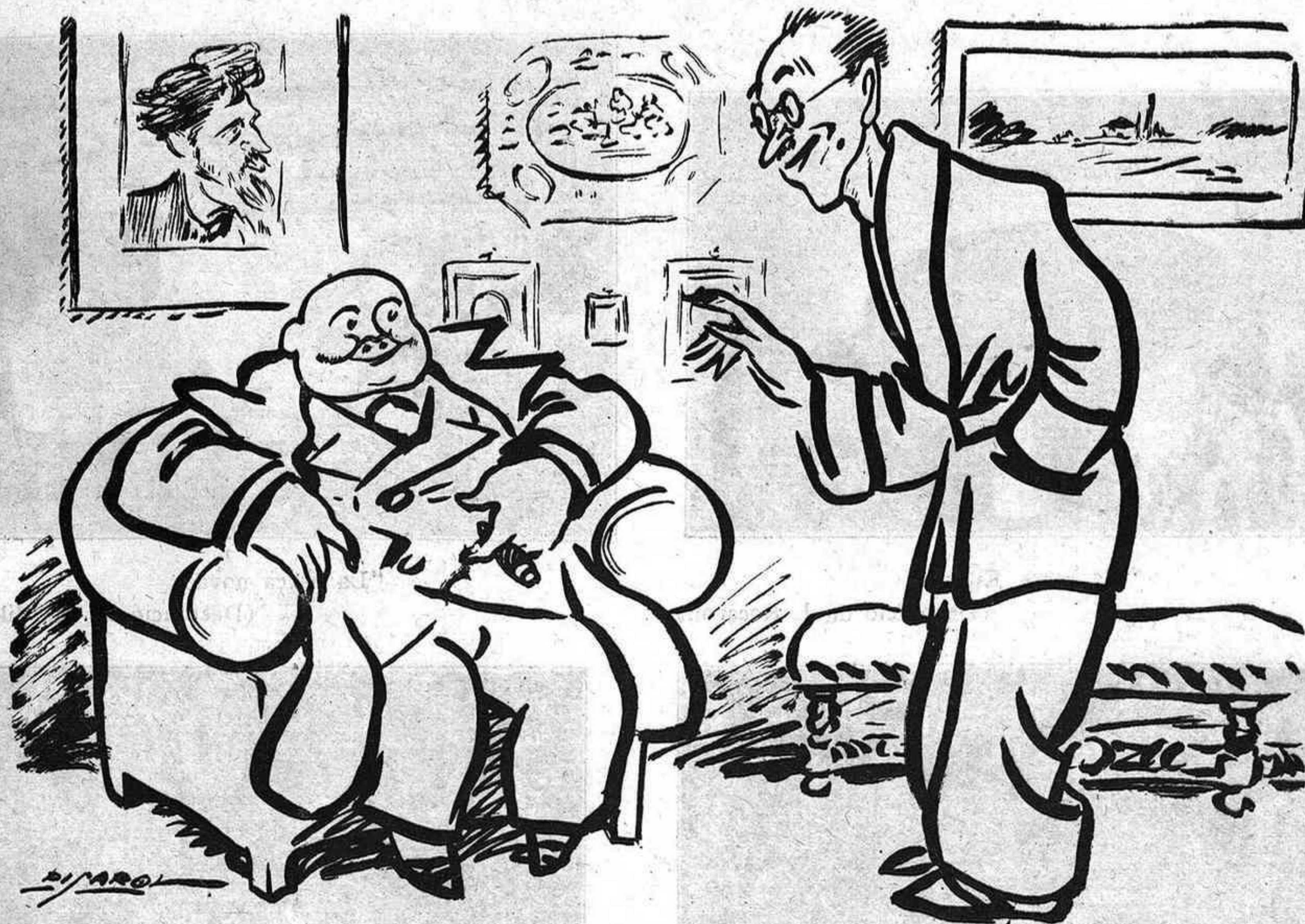
El gran Iglesias, molt discretament, no contestà. Els altres, gairebé no dissimularen un somris irònic. El pobre senyor amb pretensions de poeta, però, no s'adonà de res i encara deu creure que les paraules que va dir a l'Iglesias estan a l'altura del gran artista.

MANUEL SOLANO

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA està de dol. L'ESQUELLA DE LA TORRATXA ha perdut un dels col·laboradors de més eficàcia i voluntat: en Manuel Solano, excellent amic de la casa i excellent gravador de la Casa Vidua Bonet.

En plena vitalitat, en plena activitat de les seves forces, la mort ens el pren. Era bo, treballador i honrat.

Descansi en pau el nostre pobre amic Manuel Solano.

RECORDS

—Te'n recordes quan es van estrenar "Els vells"?
—Sí, quan érem joves!

GLOSARI

UN APAT HUMORISTIC

Diuen que, molt aviat, es celebrarà un àpat de caient humoristic dedicat a la gent qual cognom correspongui al nom d'una bèstia.

Com es pot veure, som una gent molt interessant i amb moltes ganes de divertir-se. Què hi farem! Es la joventut! Som joves, mal ens està el dir-ho.

Mal ens està el dir-ho? Per què? Sí, home: perquè no ho semblam!

En la notificació es diu que l'acte serà presidit pel gran Santiago Rusiñol, i, vagament, es dona a entendre que és l'iniciador de la festa. Però això és una injustícia. I nosaltres no podem tolerar les injustícies. La glòria d'aquest banquet, la glòria de la idea inicial d'aquest banquet, correspon a Joaquim Ciervo. La raó a un moro... i la glòria a un Ciervo.

Intrigats per un afer tan important per a la vida espiritual de la nostra ciutat, hem anat a trobar a Sant Rusiñol, com li diguérem durant els dies del famós sí que també pintoresc homenatge. Després de molt cercar, l'hem trobat a Sant Rusiñol. L'hem trobat en el "Bar Olympic" del Passeig de Gràcia, que és una mena de taverna de gent de bé.

Després de fer beguda, que és el que primer s'ha de fer en entrar en una taverna—perquè sinó val més no entrar-hi—, li hem preguntat al gran "Tiago" si, en efecte, havia partit d'ell la idea.

—De mi no ha partit cap idea—ens ha contestat—. Jo, en aquest sopar, en el que, amb tant d'enginy, es fa broma amb la zoologia, no hi tinc res que veure. Ni penso presidir-lo. Sóc un home modest i crec que un Rusiñol no pot presidir cap acte en el que hi hagi un Bou. Em semblaria una usurpació. M'hi adheriré. Es clar que m'hi adheriré, com m'adhereixo a tots els actes d'aquesta mena.

Quan anàvem, de retorn a casa, Passeig de Gràcia avall, procuràrem recordar els cognoms estretament relacionats amb les bèsties: Rusiñol, Cunill, Llop, Tudó, Bou, Gaig, Lleó, Ciervo, Passarell, Colom, Burro — el tenor Fleta es diu Burro—, aquella misteriosa B!, i no pot mancar al banquet—Duc, Isar, i tants i tants altres.

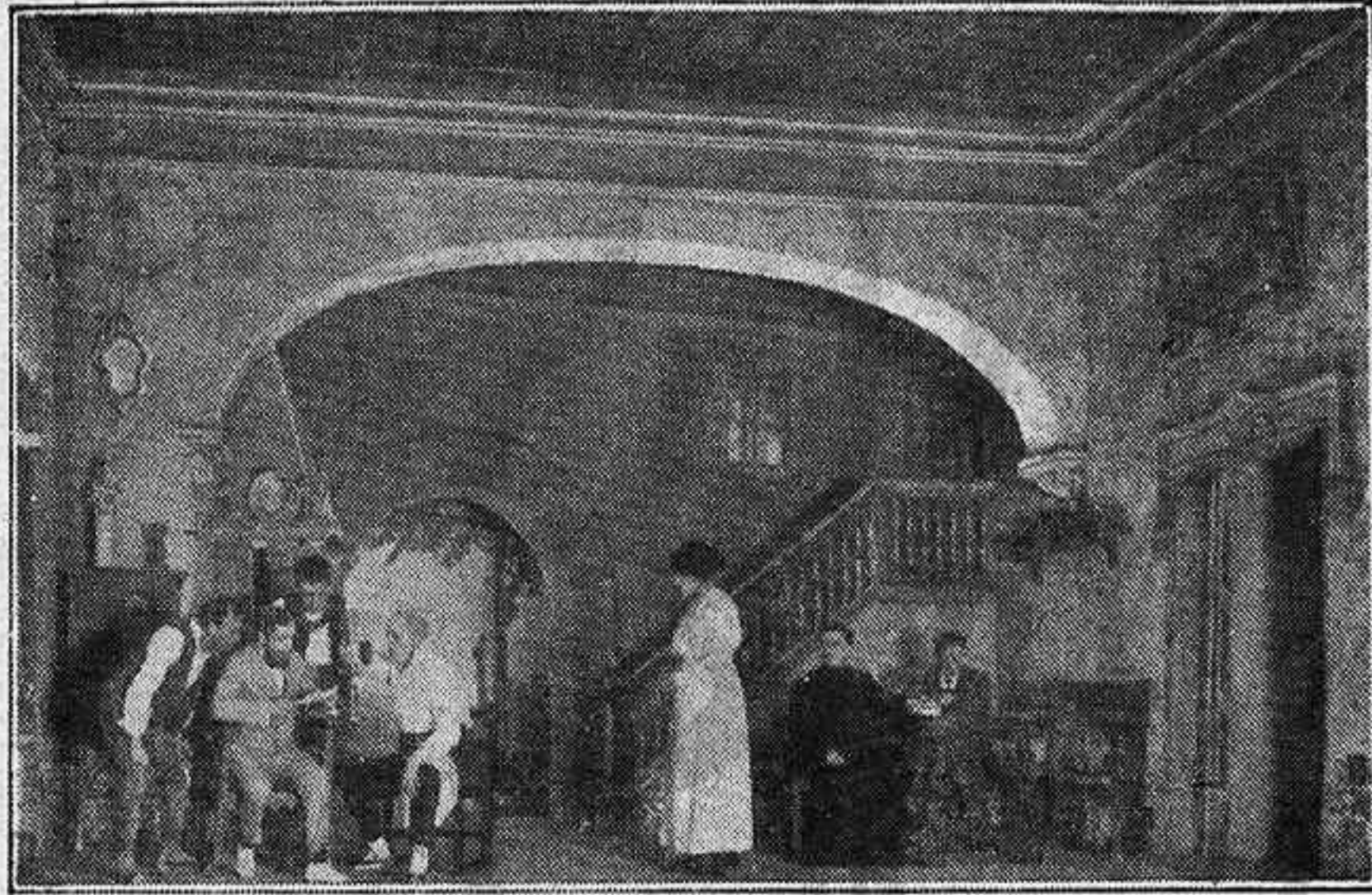
Perquè aquesta llista no s'acabaria mai, i, per a fer memòria, hauríem de recórrer al Catàleg d'un parc zoològic o a la Història Natural, de Buffon.

Potser sí que tingui gràcia aquesta mena de festa gastronòmica, pensàvem, però ja té prou quantitat de gràcia per a ésser un acte públic, del que es dona part al públic? Es que al públic li interessa el que un home es digui Bou o de qualsevol altra manera?

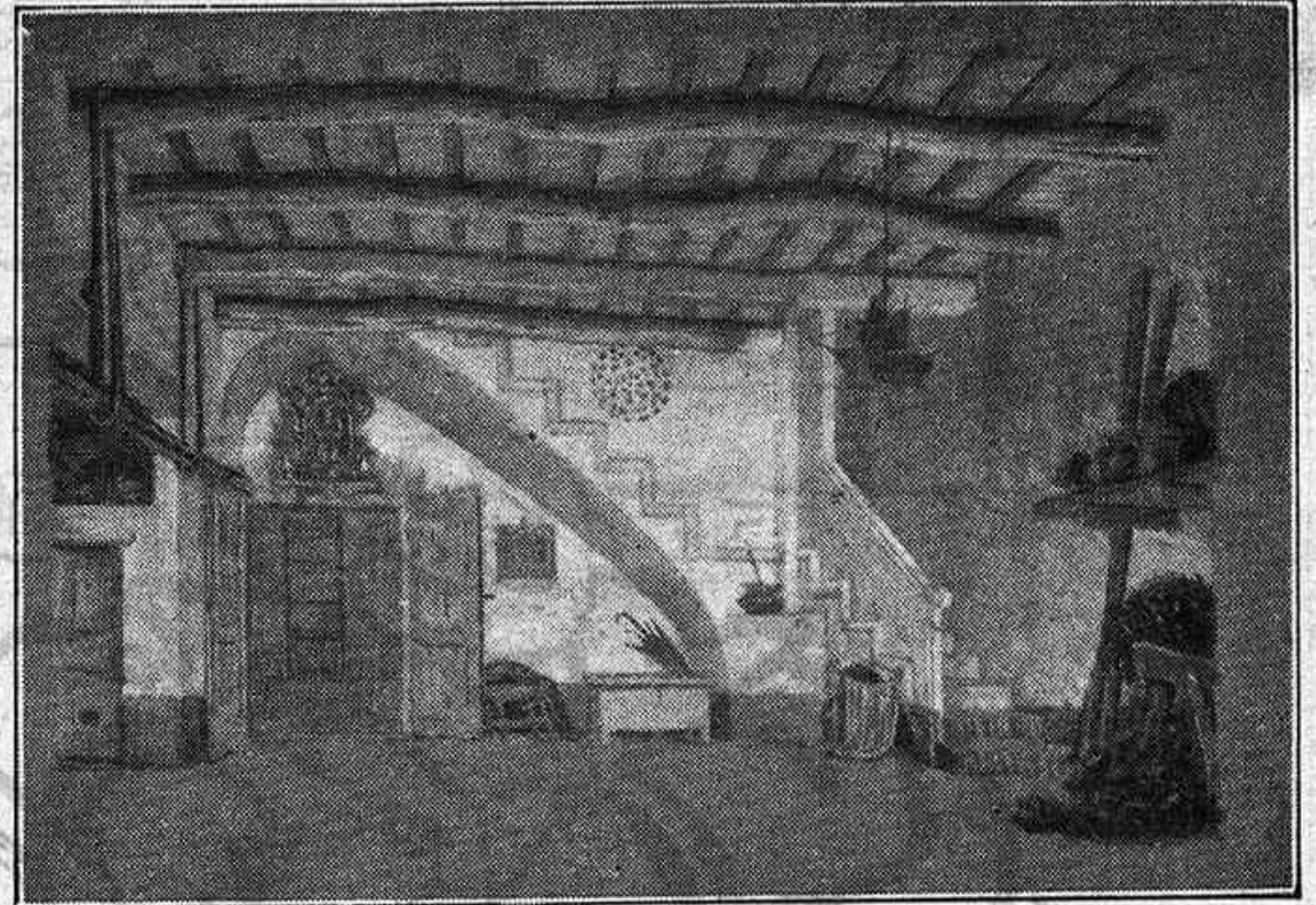
No creiem, la veritat, que amb els noms s'hi hagi de fer broma. Hi han altres coses més humorístiques. Sobre tot arni.

VIRAI.

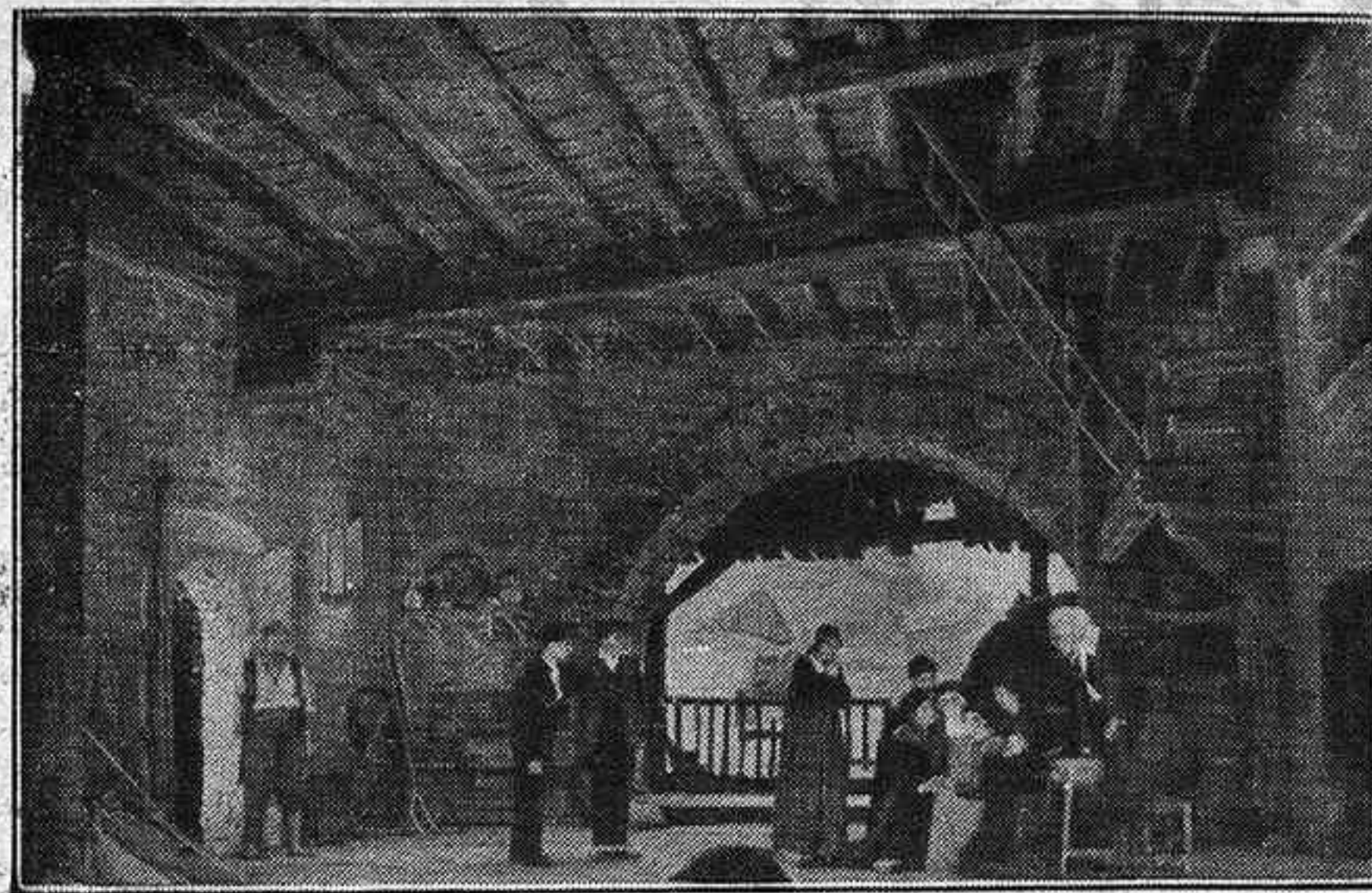
L'OBRA DE L'IGLESIAS

“La mare Eterna”
(Decoració de J. Rocarol.)

“La barca nova”
(Decoració de M. Vilomara.)

“Els emigrants”
(Decorat de J. Rocarol.)

“Els primers freds”
(Decoració de Salvador Alarma.)

L'IGLESIAS I ELS INFANTS

Com diem en altre lloc, l'Iglesias és l'home de Catalunya que sent més amor als infants. L'Ignasi Iglesias, com a home, és fet tot de bondat i d'admiració als petits. No hi han gaires homes tan bons com ell; no n'hi ha cap, aquí—podem assegurar-ho— que estimi tant els infants.

Recordem que fa algun temps parlàvem amb l'Iglesias d'una festa infantil a la qual ell havia pres part. Amb fe profunda, amb devoció d'illuminat, l'Iglesias ens deia:

—Vaig parlar a aquells petits éssers amb tota la força del meu cor. Els nens són un món apart. Quan seran grans podran ésser tan poca-vergonyes com el que més. Però ara, ara, només són infants, i els infants són tendres, manyacs, bons. El món està format d'homes i d'infants; mentre els infants són infants, cap lligam els uneix amb els homes.

Hi ha una anècdota que demostra palesament l'amor que l'Ignasi Iglesias sent als petits.

En les últimes—últimes fins a quant?—eleccions de diputats a Corts, es presentava pel districte de Figueres el republicà Quintana de León. L'Iglesias anà a parlar a favor seu en alguns mítings.

Un dia anaren a presentar el candidat en una vila ma-

rinera, una de les més importants viles del districte. Poble eminentment republicà, trobaven el candidat massa retrògrad i acordaren no votar-lo i fer-li el buit. El dia del míting de presentació, el gran teatre de la població estava buit. Cap home, tampoc cap dona, hi havien acudit. Els infants, però, inconscients de la decisió de llurs pares, entraren al local darrera els oradors. Passa una llarga estona—mitja hora, potser tres quarts d'hora—i els oradors esperaven debades que la gent hi entrés; només hi havia unes setanta cinc criatures, la més gran de dotze anys.

En Quintana de León volia anar-se'n. L'Iglesias, però,

L'OBRA DE L'IGLESIAS

Enric Borràs en "Els vells"

Anna Munner en "Els vells"

exclamà amb la força convincent de l'home abrandat de que posseeix la raó:

—No, Quintana, fariem un disbarat, creieu-me. Els infants són tan dignes de consideració com els homes. Ells han entrat al local, ells han de sentir el míting. Cal parlar-los d'una manera diferent, totalment oposada a com hem fet fins ara, però cal parlar-los.

—L'actitud dels homes diu prou bé, que aquí jo seré derrotat. Els infants no tenen vot.

—No hi fa res, Els infants són un món apart i tal vegada ells poden convèncer els seus familiars.

El míting es féu. Parlà l'Ignasi Iglesias sol.

Amb la seva fe, amb la seva bondat, amb el seu profund coneixement dels infants, l'Iglesias parlà a aquelles criatures, que l'escoltaren embadalits.

Els companys es rigueren un xic de la innocència de l'Ignasi Iglesias. Però el dia de les eleccions, en Quintana de León obtingué alguns vots en aquella vila que ell creia que no n'hi donaria cap.

L'HOME ANGELIC

Ignasi Iglesias ha estat digne de què hom l'anomenés el poeta dels humils perquè ell és també humil i senzill de cor.

Amb la seva faç de cavaller del Greco i les seves barbes copioses, sembla Iglesias un sant Francesc.

Franciscana, a més de la seva figura, és la seva psicologia, la seva poesia.

Amanyaga els mateixos que afalagà el sant d'Assís: els pobres, els infants, els petits, els desvalguts.

Ell mateix és un infant.

Es el poeta de la tendresa, del sentiment, de les llàgrimes.

Tota la seva obra està amarada de pietat pregona, traspuja bondat i humilitat.

Jesús deuria tenir en la veu aqueixa tremolor que ell té. Deuria de parlar amb la seva dolcesa melliflua.

Iglesias, com Jesús, salva amb la seva sang, convenc amb l'amor que vessa el seu cor.

A Iglesias no se'l pot admirar solament. Se l'ha d'estimar.

ANGEL SAMBLANCAT.

SALOME

Malèfica princesa d'estranya formosor,
el Mestre qui et féu d'or i adès de seda bruna,
et posà damunt teu un bes de Sol i Lluna,
i a la vegada sembles la nit i la claror.

Hom cerca el sentiment de ta divinitat
en ton esguard ombriu que incerta vida angúnia,
en tos llavis d'orgull, d'amor i de rancúnia
que mostren ta potència i ta fragilitat.

Ets símbol de desig crudel i sensual,
dona i vampiressa, burladora eternal;
volgueres una flor melangiosa d'enyors
per a fruit amb ella l'ànima llunyana,
i l'angoixa lluí en son calze llurs plors,
com un lliri de sang, per una testa humana.

LL. RAMIREZ CARULLA.

LA MARE ETERNA

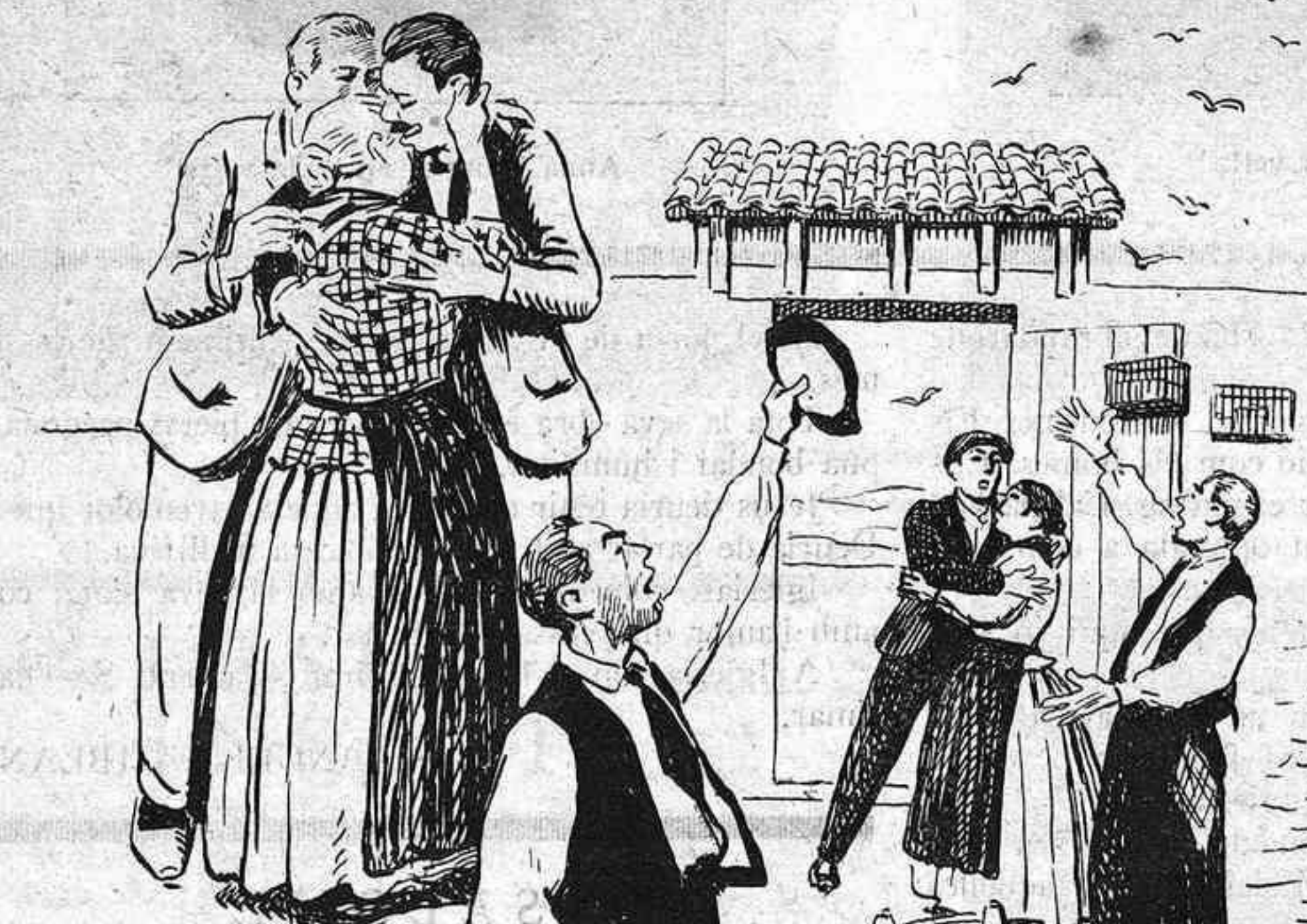
JOVENTUT

LES GARCES

ELS VELLS

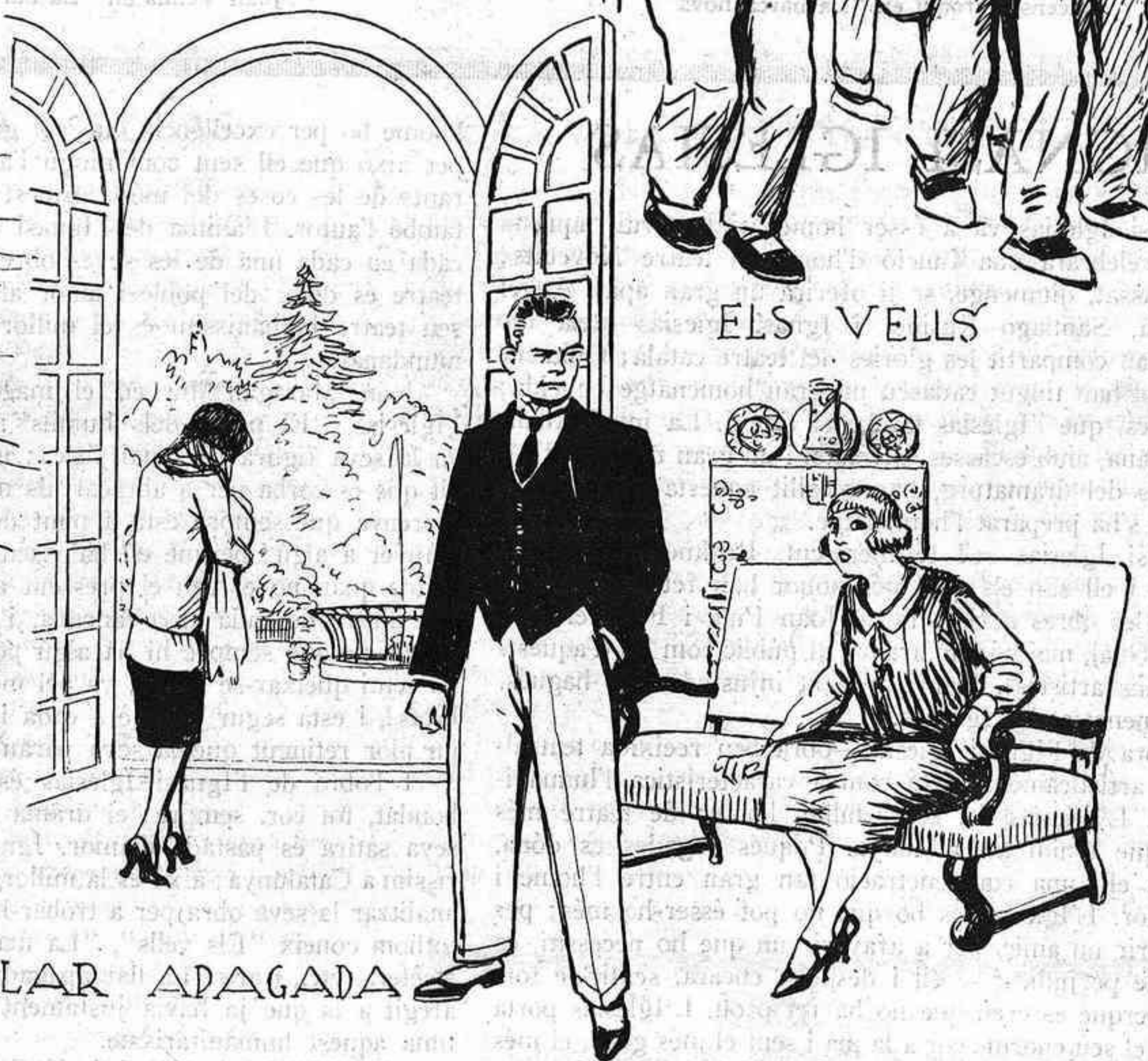
EL COR DEL POBLE

LA BARCA NOVA

LA FESTA DELS OCELLS

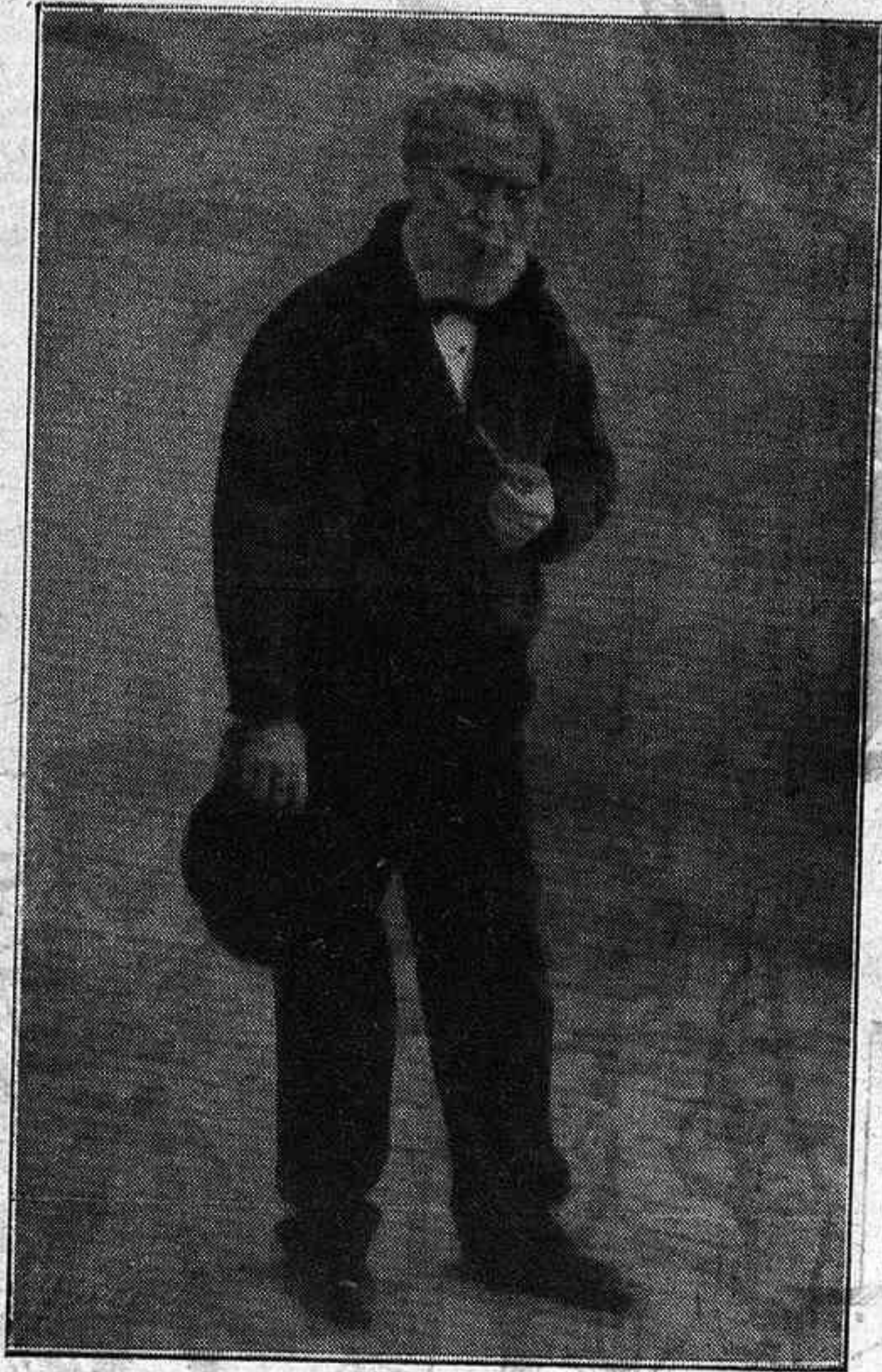

LA LLAR APAGADA

EL TEATRE D'IGNASI IGLESIAS

(Dibuix de R. Opisso.)

L'OBRA DE L'IGLESIAS

Vicens Daroqui en "La barca nova"

Joan Vehils en "La barca nova"

IGNASI IGLESIAS

Ignasi Iglesias va a ésser homenatjat. Avui, aquesta nit, es celebrarà una funció d'honor al teatre Novetats; demà passat, diumenge, se li oferirà un gran àpat. Angel Guimerà, Santiago Rusiñol i Ignasi Iglesias—deia un diari—han compartit les glòries del teatre català; Guimerà i Rusiñol han tingut cadascú un gran homenatge en vida; cal, doncs, que l'Iglesias també el tingui. La intel·lectualitat catalana, amb escasses salvetats, i un gran nombre d'admiradors del dramaturg, han recollit aquesta veu i, ràpidament, s'ha preparat l'homenatge.

Ignasi Iglesias se'l té merescut. Realment, Guimerà, Rusiñol i ell són els que més honor han fet a la nostra escena (les obres excel·lents de Joan Puig i Ferrer i de l'Adrià Gual, mai no han arribat al públic com les d'aquests tres grans artistes). Hauriem estat injustos si no haguéssim homenatjat a l'Iglesias.

L'obra de l'Ignasi Iglesias—obra ben reeixida teatralment i artísticament—, té com a característica l'humanitarisme. L'Iglesias és, sens dubte, l'home de teatre més humà que tenim a Catalunya. Poques vegades es dona, com en ell, una compenetració tan gran entre l'home i l'escriptor. L'Iglesias és bo que no pot ésser-ho més; per a afavorir un amic, per a afavorir un que ho necessiti, és capaç de perjudicar-se ell i després, encara, sentir-se torturat, perquè es creu que no ha fet prou. L'Iglesias porta sempre el seu enorme cor a la mà i sent el més gran, el més pur orgull d'aquesta seva innocència i bondat. L'Iglesias veu sempre la dolor de tothom i en pateix tant com si aquella determinada dolor li ocorregués a ell mateix. L'Iglesias, home liberal, home profundament popular, és

l'home bo per excel·lència que vol guarir tots els mals. És per això que ell sent com ningú l'amor als infants, ignorants de les coses del món. Aquest és l'home i aquest és també l'autor. L'ànima de l'Ignasi Iglesias està tota abocada en cada una de les seves obres. Per això tot el seu teatre és dolor del poble i amor als homes; per això, el seu teatre humaníssim és el millor consol a les misèries mundanals.

Joan Maragall diu en el magnífic escrit dedicat a l'Iglesias, "El poeta dels humils": "I això es veu fins en la seva figura personal física; mireu-se'l: és un home alt que es corba per a abraçar als més petits; és una cara ferrenya que sempre està a punt de plorar de bondat, de plànyer a algú; perquè ell ha viscut la dolor des d'aprop, i fins quan no el veu el present amagat dintre de cada pit, dintre de cada casa tancada, i sap que mai planyerà en va, perquè sempre hi ha algú per plànyer. Encara que no senti queixar-se ningú, va pel món dient: pobrets!, pobrets!, i està segur de què a cada instant sentirà arrencar un plor retingut que la seva paraula pietosa deslliurarà".

I l'obra de l'Ignasi Iglesias és l'obra de l'home tot bondat, tot cor, sempre: el drama i la comèdia, i fins la seva sàtira és pastada d'amor. Ignasi Iglesias és popularíssim a Catalunya; això és la millor paga que pot tenir. Cal analitzar la seva obra per a trobar-hi aquesta bondat? No; tothom coneix "Els vells", "La mare terna", "Foc nou", etcètera, etc., i ara "La llar apagada", que tanta glòria ha afegit a la que ja havia justament guanyat, i tothom estima aquest humanitarisme.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, amic Ignasi Iglesias, s'adhereix entusiàsticament al vostre homenatge, i alhora sent la més gran alegria de veure com el poble català paga com es mereix els homes que honoren el país.

L'OBRA DE L'IGLESIAS

Joaquim Viñas en "La barca nova"

Joaquim Viñas en "Lladres"

A IGNASI IGLESIAS

Els vells deuen sentir-vos un dolç agraïment
per haver dit als homes el seu pietós turment.
Encara tots sentim el ritme que ens governa
d'aquell neguit rural d'aquella mare eterna
i encara cor endins un gust de cendra ens mou
a encendre poc a poc la flama d'un foc nou
que ens faci lentament la vida més preuada
sense sentir l'horror d'una llar apagada.

Deveu sentir la joia i un gran orgull ben noble,
d'havè escrutat les penes i els goigs del cor del poble.

Poeta sinceríssim que amb el cor a les mans,
dieu tota la vida dintre dels vostres cants,
jo us cenyiria el front de palmes i de llor,
que la corona augusta us abrandés el cor
i el foc es tornés sang i cants dintre les venes
per tornar-nos a dir els neguits i les penes
i les il·lusions clares com vós les sabeu di,
poeta dels humils, oh, poeta diví!

Vós no en sabeu pas res d'aquest vil artifici
dels poetes d'avui, dels poetes d'ofici,
dels que amen sols la forma, els mots lluent i fins,
copa daurada i rica, però sense res a dins.

Oh, gran Ignasi Iglesias, jo us estrenyo les mans,
que encara són roentes del cor curull de cants
i els cants ja donen joia i ja posen al cor
la més bella corona d'un immarçible llor.

Un jorn us durà el poble la corona triomfal,
poeta dels humils, oh, poeta immortal!

SALVADOR PERARNAU.

DE LA VALOR DE L'IGNASI IGLESIAS

De la grandesa de les petites coses, és un concepte que
podria aplicar-se gairebé a tot el teatre d'Ignasi Iglesias.

De les misèries de la vida de cada jorn, dels petits con-
flictes espirituals que trasbalsen les ànimes dels homes,
d'aquelles llàgrimes que es ploren cada dia i ben aviat s'o-
bliden, ell, sap fer-ne drames, accions vives d'una transcen-
dència i perspectives universals. A través dels vidres de
la finestra de la cuina d'"El cor del poble", sentim el ba-
tec de tota una humanitat. I quan més senzilles són les pa-
raules, quan més humilitat pren el diàleg, és quan adqui-
reix una més alta i pura valor de poesia. Té la finesa d'un
infant nu.

Ara, que tant es parla de simplicitat i d'estilització, es-
taria bé que ens fixéssim en les obres de l'Iglesias en quant
als dits conceptes. No trobem pas entre nosaltres cap altre
autor que amb menys elements, desperti un grau més alt
d'emoció.

I és que encara per damunt de totes aquestes coses ell
n'hi posa una de més alta: la sinceritat.

Aquesta valor, que en literatura com en tot, és la més
definitiva. I que avui, sembla que quasi tothom l'hagi obli-
dada.

AMBROSI CARRION.

RECORD

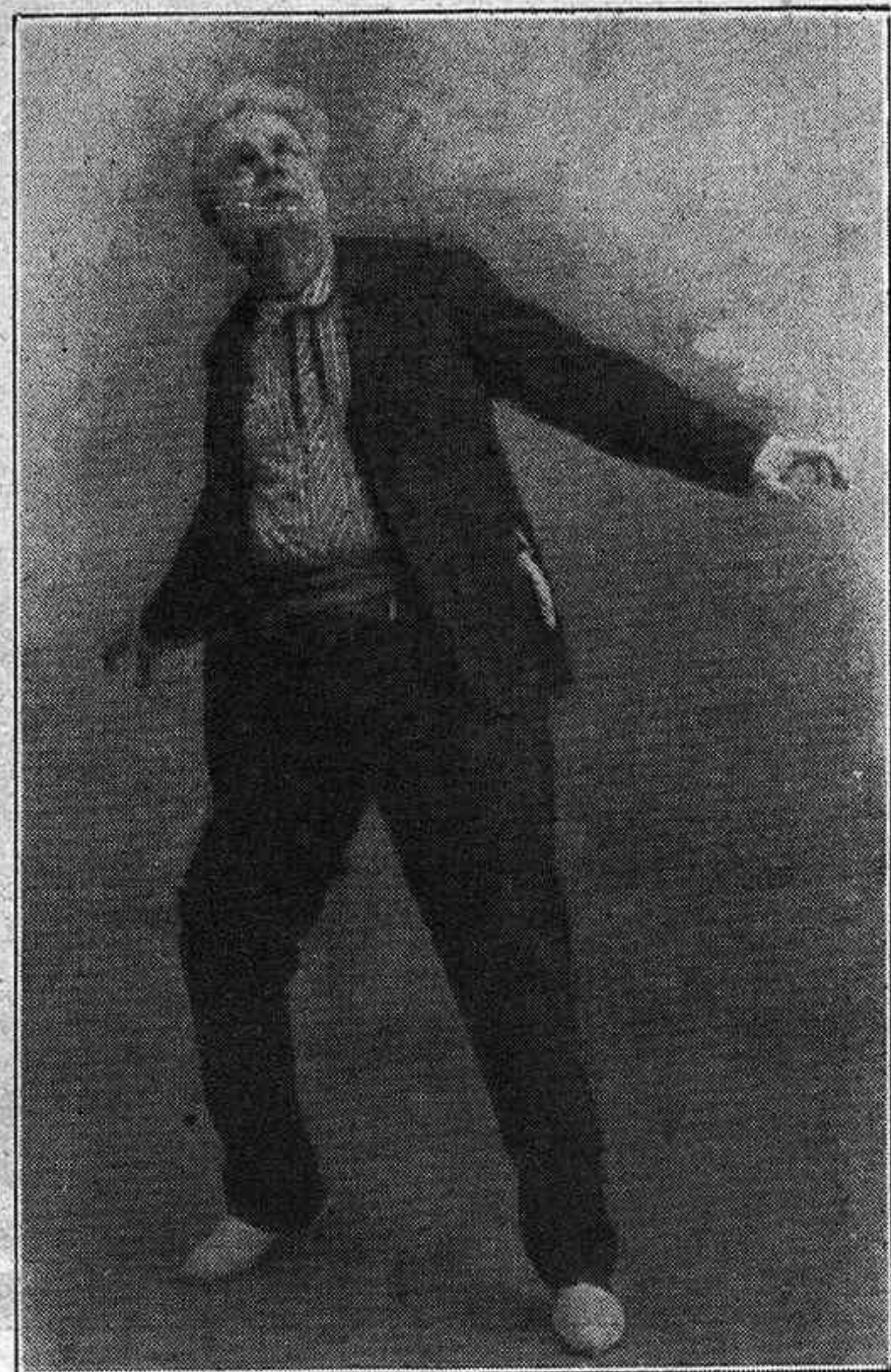
Nosaltres encara ens recordem de quan es varen estre-
nar "Les garses", una de les més famoses obres de
l'Iglesias.

Però qui se'n deu recordar, sobretot, és "La Veu".

L'OBRA DE L'IGLESIAS

Maria Morera en "La senyora Marieta"

Jaume Borràs en "Les garses"

AL MESTRE IGNASI IGLESIAS

Bon Déu us ha deixat la testa unigida
i cafit de noblesa vostre cor;
perxò sentiú tan bellament la vida
i vivint la boniat us heu fet fort.

La vostra destra s'alça beneïda
per infondre al sofrent el dolç conhort
i vostre cant és una humil florida
que embaumava de dolcesa la dissort.

Té la paraula en vós un so tan noble
i fulgeix amb esclats sempre tan bells
perquè hi brilleja l'esperit del poble,
perquè amara de llum el front dels vells.

Vostre amor a Maldona la Pobresa
us fa gran per damunt tota grandesa.

ENRIC LLUELLES.

UN VELL RECORD

Fa una trentena d'anys l'Ignasi Iglesias estava en plena vocació de comediògraf i ens donava a conèixer les seves primícies dramàtiques al teatre "Calvo-Vico", després "Granvia", ambdós desapareguts, on solia actuar a l'hivern la companyia Arola-Juaní, de bona recordança. De llavors daten els seus drames "L'argolla", "L'escorçó", "L'àngel de fang", avui quasi oblidats fins del mateix autor i que, malgrat això, foren les obres que li es-

brossaren el camí de l'escena catalana, a la qual havia d'enriquir amb un repertori escollit i personal: "Els vells", "El cor del poble", "Les garses", "Flors de cingle", "Foc nou", "Els emigrants", i, darrerament, "La llar apagada", quin èxit sorollós celebrem.

Al pare de l'Iglesias no li plavia la inclinació del seu fill i es dalia per a fer-ne un comerciant de profit, el que li ocasionava al novell autor una lluita de família prou enutjosa per a fer-lo desistir dels seus propòsits.

Era l'estrena de "L'escorçó", si mal no recordo; l'obra es feia interessant, i el públic agradat de la mateixa, l'estol d'amics i admiradors del dramaturg incipient sobretot, l'havia cridat a l'escena al final del primer i del segon acte, sense que l'Iglesias sortís a rebre el tribut que se li volia retre; s'acabava el tercer acte i l'autor, contra la seva costum, no hi era; caigué el teló entre xardorosos picaments de mans, i en alçar-se de nou, el dramaturg jove, en mig del primer actor i la primera actriu, s'avançà nerviós cap a les *candilejas*, essent ovacionat.

Què havia motivat aquell retard? Senzillament, que el seu pare, assabentat de què tenia estrena, l'havia privat d'eixir de casa per matar-li l'*afició al teatre*, costant-li una forta violència i potser vindre a peu de Sant Andreu de Palomar, on residia, a Barcelona el poder assistir a la primera representació de la seva obra, arribant-hi tan just, que no podia ésser-ho més.

Aquesta mostra de vocació, aquesta ferma voluntat, eren una prova palesa de què l'Ignasi Iglesias duia a dintre aquesta inclinació formidable que porta als ingenis de tota mena a triomfar de les petiteses de la vida i a sobresortir per damunt les multitudes.

A LLIMONER.

L'OBRA DE L'IGLESIAS

Joaquim Montero en "Gira-sol"

Miquel Sirvent en "La senyora Marieta"

EN PIN I SOLER HA MORT

A l'edat de 85 anys, acaba de morir en Josep Pin i Soler, una de les més eminents figures de la Renaixença de les Lletres Catalanes.

La joventut d'en Pin i Soler fou variada i indecisa. Estudià la carrera de mestre i es traslladà a Madrid per a presentar-se a unes oposicions; a Madrid es llicencià en Filosofia i Lletres. Allà, es barrejà en el cèlebre moviment polític dit de "la nit de Sant Daniel"; com a conseqüència d'això, hagué de passar la frontera. Anà a Marsella i entrà com a conseller al Consolat d'Espanya. Sentí afició a l'arquitectura i a la literatura; es presentà en un concurs d'edificis convocat per "Le Cercle Artistique de Marseille" i guanyà el primer premi, i freqüentà els centres literaris. Després es traslladà a Bèlgica, on es casà; després de tretze anys de rondar per Bèlgica, tornà a Barcelona.

Això era l'any 1888; des d'allavors no se n'ha mogut més.

Fins a la seva tornada a Barcelona, Josep Pin i Soler no sentí la seva vocació de literat; calgué que tornés a estar al seu país per a donar-se'n. El seu primer llibre fou "Quadros de costums marítimes". Després vingueren les seves grans novel·les, les seves excel·lents novel·les: "La família dels Garrigues", "Jaume", "Niobe". Poc temps després, amb "Sogra i nora" començava la seva carrera d'autor teatral; Eduard Vidal i Valenciano inicià a Catalunya la comèdia ciutadana: Pin i Soler va fer reeixir el gènere.

Pin i Soler no ha abandonat mai les seves produccions novel·listiques i teatrals; poc abans de morir, dos mesos enrera, encara estrenà una obra al teatre "Novedades", i l'any passat

ens oferí la novella "Alícia". D'estil senyorial i amè, ha triomfat plenament en la novella i en el teatre.

La seva tasca com a traductor és també notabilíssima. A ell devem les traduccions catalanes d'Erasme, Maquiavel, Petrarca, etc., etc.

Des de 1912 era membre de l'Acadèmia de Bones Lletres, de Barcelona.

Fort, valent, optimista, artísticament fecund, no obstant els seus anys, Pin i Soler encara feia la seva vida ordinària. La seva mort, que tan sentida ha estat, ha causat també gran sorpresa.

Per dedicar el número exclusivament a Ignasi Iglesias i mantenint-nos espai, deixem de publicar les acostumades seccions i altres articles d'actualitat

✱

La Companyia Telefònica és cada dia millor. Ha obert despietadament tota la ciutat i ara enlletgeix totes les cases amb uns canons de plom a mitja façana. Però això no és prou. Vol acabar de molestar-nos, i ha trobat la manera: els que tindran telèfon automàtic pagaran segons la cèdula.

✱

Sembla que va de debò la urbanització de la Porta de la Pau. Es diu que ben aviat l'alcalde tindrà a la butxaca la cèssió de les casernes de les Dressanes.

Que no sigui una segona part de la Plaça de Catalunya.

Darrerament, el senyor Comas i Solà ha donat, a l'Ateneu Barcelonès, una de les seves conferències sobre astronomia.

Acabada la conferència, un grup de concurrents recordaven que deu fer aproximadament vint-i-set anys el senyor Comas i Solà donà una conferència al mateix Ateneu Barcelonès, demostrant científicament que voler volar amb un aparell més pesat que l'aire—és a dir, l'aeroplà—, era impossible; el qui vol-

BANQUETEJADORS

—Noi, no hi haurà més remei que anar al banquet de l'Iglesias.

—I ben contents que hi hem d'anar!

Casa Carreras
SASTRERIA

FORMA DE TRAJOS DES DE 40 PIEL

RAPIDE SA I ECONOMIA EN TOTS ELS ENCÀRRECS TALL AMERICA

GENERS ULTIMA NOVETAT

PLAÇA DEL SOL 9.

BARCELONA GRACIA

gués intentar-ho, deia, seria un boig. El senyor Comas i Solà no ho encertà pas com en descobrir una estrella.

Decididament, és un home que viu a les estrelles.

Estats Units, Japó i França, han declarat que no volen ajudar a Anglaterra en la seva incivilitzada obra de creure's que la Xina és una colònia seva. Anglaterra està sola. La gent d'Austràlia també ha declarat que no volia ajudar-la. La dignitat s'imposa!

Anglaterra no deu pas estar tranquilla. Els cantonesos xinesos són tots uns homes que tenen la raó al seu costat. En la lluita, Anglaterra hauria de perdre.

Estats Units i Anglaterra han negat l'entrada a Ricciotti Garibaldi. Molt bé! Tot el món hauria de fer el mateix, i llavors Garibaldi es veuria obligat anar a la feixista Itàlia, que és on estaria en el seu ambient.

Un tribunal suís ha condemnat a Ivan de Justh, el republicà hongarès que donà una bufetada al cap del Govern d'Hongria, el comte de Bethlen. Se l'ha condemnat a presó, multa i exili.

A Suïssa mateix, temps enrera, un súbdit rus matà un representant soviètic. I un tribunal suís l'absolgué.

La injustícia, comparant les dues condemnes, és evident. No n'hi ha d'altre, com el món de la burgesia!

Ha mort Eugeni Turpin, el savi químic francès, inventor de la melinita, el terrible explosiu.

Ben mirat, preferiríem que no hagués estat tan savi i, en conseqüència, no hagués fet un invent tan mortífer.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

Ja és hora de portar el cabell ben pentinat

Però perquè s'amoïna en arreglar el seu cabell, si al cap de deu minuts, ja torna a estar despentinat?

Doni una nova orientació a l'assumpte

Usi la

Fixolina Canigó

i podrà tenir sempre el seu cabell llis, brillant i ben ordenat tot el dia

DE VENDA A

Perfumeries, farmàcies i drogueries
a 2'50 pessetes el tub de 40 grams

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELÉFON A. 4115

PRESONS D'EUROPA
3.ª SERIE
LA BASTILLA
per Lluís Capdevila

Un tom 8.^u, amb gravats i documents de l'època i una coberta d'en RICARD OPISSO

PREU: 2 PESSETES

MALLORCA

Album de fotografies de la famosa Illa daurada

Ptes. 12

Santiago Rusiñol

Del Born al Plata

PREU: 3'50

J. Roig Raventós

MONTNEGRE

(Novel·la de muntanya)

Ptes. 5, amb tela 8

Tirano Banderas

Novela por D. Ramón del Valle-Inclán

PESETAS 5

La marca de fábrica

Comentarios a la legislación vigente, jurisprudencia civil y penal por Fernando Peraire

PESETAS 10

Dentro pocos días aparecerá

La Virgen del Infierno

(Novela de presidio)

por

ALFONSO VIDAL Y PLANAS

Un tomo 8.º Ptas. 4

NOTA.— Tothom qui vu'gui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fianca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponçals se'ls atorgue rebaixes.

LA NOSTRA TRINITAT

—Puja, noi, que sols hi manques tu!